

Harmelen, 17 juni 2020

Groen groeien

in plaats van groen vernielen

Mooi land door een ander overheidsbeleid

Bouwen buiten de Rode Contour!?

Ruimtelijke ordening richting 2050

Inhoud

Inleiding	4
• Doelstelling van De Groene Buffer	
Samenvatting en standpunt De Groene Buffer	5
• Het is geen tsunami	
• Wijziging overheidsbeleid naar duurzaam, groen	
• Economisch groen groeien	
• Bevolkingsgroei komt vrijwel tot stilstand	
• Economie en onze leefomgeving weer in evenwicht	
• Grote bijdrage aan CO ₂ -reductie	
Beschouwing rapport 'Klein land, grote keuzes' van DenkWerk	7
• Centrale overheid gaat voortaan (weer) over ruimtelijke ordening	
• Schaars grondoppervlak	
Energietransitie	
• Nederland 'niet' geschikt voor duurzame energieopwekking	
• Grote bijdrage aan CO ₂ -reductie	
• OV en verbeteringen van de bestaande infrastructuur	
Infrastructuur	
• Verbetering van OV en verbetering van de bestaande infrastructuur	
Woningbouw	
• DenkWerk sluit aan bij de bouwlobby	
• Bevolkingsgroei Nederland in % is gering	
• Bevolkingsgroei Woerden ruim boven landelijke groei in %	
• Geen verdere daling omvang van een gemiddeld huishouden in Nederland	
• CBS gaat uit van ongewijzigd overheidsbeleid	
• Prognose bij gewijzigd overheidsbeleid	
• De helft is meer dan ruim genoeg	
• Woningen in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland	
Woerden	11
• Economie en onze leefomgeving weer in evenwicht	
• Druk op Woerden	
• Nobelegedachte van de wethouder	
Draagvlak	12
• Woerden is aantrekkelijk	
• Het draagvlak is sterk groeiend	
Dialoog	13
• Met DenkWerk, de politiek en vele andere	

Bijlagen

- A** Bevolkings- en huishoudensgroei Nederland- bij gewijzigd overheidsbeleid (x 1.000)
- B** Bevolkings- en huishoudensgroei Nederland- CBS-prognose (x 1.000)
- C** Gemiddelde omvang huishouden (personen)
- D** Bevolking Woerden (x 1.000)
- E** Groei bevolking Nederland (x 1.000)

Inleiding

Dit rapport 'Groen Groeien' is openbaar. Het rapport is opgesteld door 'Stichting De Groene Buffer' (hierna DGB).

DGB spant zich in om de informatie, onderbouwing en conclusies uit dit rapport te delen met en gedragen te krijgen door de bevolking, politici, planologen, ontwikkelaars en alle daaraan gelieerde partijen. We laten ons niet meeslepen door informatie die ingegeven is door marktwerking en/of een eenzijdig (economisch) belang dient.

DGB onderzoekt, analyseert en concludeert op basis van officiële gegevens. Ons rapport 'Groen Groeien' pakt aldus uit als een weerwoord op het rapport van DenkWerk 'Klein land, grote keuzes' van januari 2020.

In de Nieuwsuur uitzending van zaterdag 16 mei 2020 heeft de wethouder van Ruimtelijke Ordening van de gemeente Woerden samen met de wethouders van Alphen a/d Rijn, Nieuwkoop en Oudewater zich op het standpunt gesteld, dat bouwen in het landschap, buiten de Rode Contour onvermijdelijk is. Dit standpunt is gebaseerd op het hiervoor genoemde rapport 'Klein land, grote keuzes' van DenkWerk. De auteurs van dat rapport zijn respectievelijk verankerd in het (grote) bedrijfsleven, de universitaire wereld en de overheid.

Bouwen buiten de Rode Contour raakt het landschap en het 'groen' direct reden waarom DGB dit rapport heeft opgesteld; maar dat ook gelet op het publieke en politieke debat dat hierover zal moeten volgen. In deze tijd dat een coronavirus ons treft, zien we in Nederland, in Europa en in de Wereld een groeiend besef dat we andere keuzes moeten maken.

DGB realiseert zich dat zij in dit rapport 'Groen Groeien' onderbouwd stelling neemt tegen het ministerie van Binnenlandse Zaken, de bouwlobby, DenkWerk, stad Utrecht, de U10/U16 en de wethouder Ruimtelijke Ordening van Woerden. DGB neemt zich voor om met elk van deze partijen de dialoog op te zoeken. DGB zal ook de dialoog opzoeken met het CBS. Het CBS is partij omdat elk van de genoemde partijen zijn standpunt toch ook mede baseert op de prognose van het CBS.

Doelstelling van De Groene Buffer

De Groene Buffer staat in de kern voor het behoud van 'groen' aan de oostzijde van het Groene Hart; zijnde de groene buffer tegen de stad Utrecht. Vanuit deze doelstelling beoordeelt DGB alle (Woerdense) ruimtelijke ordeningsplannen op het gevolg van die plannen op het bestaande groen en de natuurlijke leefomgeving én op de noodzaak daartoe.

Samenvatting en standpunt DGB over bouwen buiten de Rode Contour

Het is geen tsunami

DGB is principieel tegen bouwen buiten de Rode Contour. Principieel om het principe is DGB echter niet. Daarom zullen wij toch altijd plannen inhoudelijk beoordelen.

Na ons onderzoek en analyse concluderen wij: het is niet nodig om te bouwen buiten de Rode Contour. Wat DenkWerk beschrijft, leest als een tsunami die over ons heen komt. Er is echter sprake van een trend die 'gekanaliseerd kan worden'. Het is dringend noodzakelijk dat onze overheid een ander beleid gaat volgen. Kort samengevat: minder marktwerking en vanaf nu een echt duurzaam groen overheidsbeleid volgen. Zo gaan we groen groeien in plaats van groen vernielen: voor onszelf en voor onze toekomstige generaties!

Wijziging overheidsbeleid naar duurzaam, groen

De wethouder Ruimtelijke Ordening vertelde op zaterdag 16 mei 2020 op de landelijke televisie, dat ook Woerden zal moeten accepteren dat woningbouw buiten de Rode Contour – in de groene Hollandse polders dus – onvermijdelijk is. De wethouder van Woerden en nog 3 andere wethouders uit het Groene Hart baseren zich op het rapport 'Klein land, grote keuzes' van DenkWerk (januari 2020). Dat rapport baseert zich op haar beurt op de meest recente CBS-prognose (17 december 2019) van de bevolkingsgroei en groei van het aantal huishoudens in Nederland.

Zowel DenkWerk als het CBS gaan uit van de voortzetting van het huidige overheidsbeleid en de daaruit voortkomende trends. Een overheidsbeleid waar marktwerking en economische groei voorgaan ten koste van 'groen' en onze leefomgeving.

Dat overheidsbeleid heeft in Nederland geleid tot: een ernstig milieuprobleem (CO2 en stikstof), tot een Groene Hart - ook in Woerden - waar al veel natuur en 'groen' verloren is gegaan, tot vervuilde lucht, tot biodiversiteit die ernstig is teruggelopen (veel vlinder-, insecten- en vogelsoorten zijn al verloren gegaan). Kortom het evenwicht in onze leefomgeving is ontworcht.

DGB en velen met ons vinden dat Nederland moet gaan voor een echt duurzaam groen overheidsbeleid. Dat begint bij economische keuzes: welke activiteiten hebben we liever niet en welke vooral wel? Grote energie slurpende bedrijven liever niet; vervuilende bedrijven liever niet; 'agrarische-industrie' (o.a. mega-stallen, 'industriële' vleesverwerking, tuinders) liever niet; XXL-distributiecentra liever niet.

Economisch groen groeien

Meer 'groen' en 'leefbaarheid' in de economie geeft nog altijd volop kansen voor bedrijven en voor werkgelegenheid. Het is daarom maar zeer de vraag of de werkgelegenheid (op de lange termijn) zal afnemen door deze beleidswijziging. Naar verwachting van de overheid is er als gevolg van het coronavirus dat ons nu treft op de korte termijn wel een grote kans op minder werkgelegenheid en dus meer werkloosheid. De vergrijzing blijft echter onverminderd voortgaan en daarmee blijft er op de lange termijn een (dreigend) tekort aan arbeidskrachten.

Bevolkingsgroei komt vrijwel tot stilstand

Wanneer Nederland kiest voor het geschetste echt duurzame groene overheidsbeleid zal er veel minder, geen bevolkingsgroei zijn omdat de bedrijven waar Nederland dan vooral voor kiest veel minder mensen van buiten Nederland hoeven aan te trekken. Het aantal nieuwe woningen dat Nederland tot 2050 nodig heeft is dan geen 1,4 á 1,6 mln. maar nog niet de helft, maximaal 600.000 (zie bijlage A). Dat is inclusief het huidige tekort van 300.000 woningen. Dat laatste aantal neemt DGB over zonder nader onderzoek en analyse. Dat is ook omdat DGB al velen jaren ziet, dat er een groot tekort is aan woningen. Er zijn nauwelijks woningen beschikbaar voor vooral jongeren en ouderen in de lagere prijsklasse.

Een deel van de maximaal 600.000 woningen zal gebouwd moeten worden binnen de Rode Contour van steden en dorpen in andere delen van Nederland dan het Westen.

DGB onderzocht en analyseerde toch ook de logica achter de prognose bij ongewijzigd overheidsbeleid. De bevolkingsgroei die uit het model van CBS komt is onwaarschijnlijk hoog (zie bijlage B). Het historisch gemiddelde van de afgelopen 5 jaar is 0,59%. De prognose start (2020) met 0,78%, 0,77%, 0,70% en 0,64%. Allemaal ver boven het genoemde historisch gemiddelde.

Ook de toekomstige verdere daling van de gemiddelde omvang van een huishouden (ook wel genoemd huishoudensverdunning) is onwaarschijnlijk. Die daling is in 2018 tot stilstand gekomen. In diverse grote steden en ook in de provincie Utrecht is er al jarenlang geen daling of zelfs een stijging (zie bijlage C).

Economie en onze leefomgeving weer in evenwicht

Het is eerst en vooral aan de landelijke politiek om keuzes te maken voor de economische groei die we willen. Woerden, ook nog eens de hoofdstad van het Groene Hart, heeft een eigen verantwoor-

delijkheid. Woerden hoeft niet te wachten op de landelijke politiek. Zij kan nu al kiezen voor dat echt duurzame, groene overheidsbeleid. Woerden brengt dan economie en onze leefomgeving weer in evenwicht.

Woerden moet zich niet laten opjagen door stad Utrecht, door de regio, door U10/U16, door het ministerie van Binnenlandse Zaken. De wethouder noemde in zijn tv-optreden 4.000 nieuwe woningen voor Woerden, tot 2040. Dat aantal stijgt zeer veruit boven de eigen natuurlijke bevolkingsaanwas, het geboorteoverschot (zie bijlage D). Er is dan dus sprake van grootschalig bouwen voor de regio (regionale opvang). Daar moet Woerden onmiddellijk mee stoppen.

Grote bijdrage aan CO2-reductie

Nederland is 'niet' geschikt voor (grootschalige) duurzame energieopwekking op land. Nederland kan haar bijdrage aan de CO2-reductie uitstekend leveren door het nu bovenmatige energiegebruik – de industrie is goed voor ruim 40% van ons totale energieverbruik – te stoppen. Nederland kan veel meer bomen planten dan ze in afgelopen 10-tallen jaren deed. Veel Nederlanders offeren graag ruimte op – zo mogelijk in eigen tuin – voor die nieuwe bomen.

OV en verbeteringen van de bestaande infrastructuur

Vanuit haar doelstelling wijst DGB in principe alle helemaal nieuwe infrastructuur af. Daarmee kiest DGB voor behoud van een groene leefomgeving in plaats van het beantwoorden van de vraag naar nog meer (gemotoriseerde) mobiliteit en nog snellere (betere) bereikbaarheid.

Wij steunen wel (evenwichtige) plannen die het OV bevorderen, het fietsverkeer bevorderen en plannen die de verkeersoverlast verminderen en/of de verkeersveiligheid ten goede komen. Wij steunen daarom zo goed als altijd verbeteringen van de bestaande infrastructuur.

Beschouwing rapport 'Klein land, grote keuzes'

Centrale overheid gaat voortaan (weer) over ruimtelijke ordening

Het rapport van DenkWerk 'Klein land, grote keuzes' geeft een visie op de keuzes die Nederland met betrekking tot haar Ruimtelijke Ordening moet maken. DGB steunt de gedachte dat die keuzes (weer) door de centrale overheid gemaakt gaan worden.

Schaars grondoppervlak

Wat er volgens DenkWerk nodig is aan grondoppervlak voor woningbouw, voor energietransitie (waaronder grootschalige duurzame energieopwekking op land) en voor infrastructuur wordt gebaseerd op het huidige overheidsbeleid en de daaruit voortkomende trends. Het rapport spreekt over 'sterke langdurige trends'; over 'krimpregio's die lijden - denk daarover na'; over 'ongeremde groei'. Volgens het rapport is het vooral de 'bevolkingsdruk in het (westelijk) stedelijk gebied', die de ruimtelijke druk veroorzaakt. Wat we volgens DenkWerk allemaal moeten realiseren, lukt niet binnen de Rode Contouren. Uitgaande van dat moeten, begrijpt DGB die conclusie. In dit rapport doet DGB onderzoek naar wat er achter dat moeten zit.

Navolgend gaat DGB kort in op de ruimte vraag voor energietransitie, voor infrastructuur; en meer uitgebreid voor woningbouw.

Energietransitie

Nederland 'niet' geschikt voor duurzame energieopwekking

Het rapport van DenkWerk stelt dat de huidige plannen voor duurzame energieopwekking qua ruimte vraag niet haalbaar zijn. Dat sluit aan op onze stelling dat Nederland (helaas) door de aard van haar landschap en ligging zo goed als ongeschikt is voor (grootschalige) duurzame energieopwekking op land. We hebben geen (serieuze) mogelijkheden voor waterkracht. Met licht, zon scoren vele landen beter dan Nederland. Het waait hier niet altijd (voldoende). Daar komt bij dat windmolens relatief

weinig energie genereren; in wind zit immers weinig energie. Het is ook nog eens een verouderde techniek. De levensduur van een windmolen is relatief kort (20-25 jaar).

CO2-reductie is het doel

De energietransitie richt zich op CO2-reductie. CO2-reductie wordt bereikt door energiebesparing- het grote bedrijfsleven voorop ¹⁾; alternatieve energieopwekking - energie opwekken anders dan met fossiele brandstoffen- en door meer bomen. ¹⁾ De industrie - waaronder raffinaderijen - is goed voor ruim 40% van ons totale energieverbruik. Huishoudens en verkeer & vervoer zijn beide goed voor ca. 14%.

In het rapport wordt maar zeer summier ingegaan op energie besparen. Inhoudelijke wordt er niet gesproken over bomen; wel komt het woord boom 2x voor in dichtvorm.

Dat Nederland tot heden relatief veel energie gebruikt, komt omdat wij 'voorheen' goedkoop aardgas hadden. Dat heeft activiteiten aangetrokken, die veel energie gebruiken.

Infrastructuur

OV en verbeteringen van de bestaande infrastructuur

Vanuit haar doelstelling wijst DGB in principe alle helemaal nieuwe infrastructuur af. Daarmee kiest DGB voor behoud van een groene leefomgeving in plaats van het beantwoorden van de vraag naar nog meer (gemotoriseerde) mobiliteit en nog snellere (betere) bereikbaarheid.

Wij steunen wel (evenwichtige) plannen die het OV bevorderen, het fietsverkeer bevorderen en plannen die de verkeersoverlast verminderen en/of de verkeersveiligheid ten goede komen. Wij steunen daarom zo goed als altijd verbeteringen van de bestaande infrastructuur.

Woningbouw

DenkWerk sluit aan bij de bouwlobby

Het rapport komt tot de conclusie, dat Nederland tot 2050 1,4 tot 1,6 mln. nieuwe woningen nodig heeft (de vraag); 'de bulk daarvan moet worden opgeleverd voor 2035'. Daarmee sluit DenkWerk aan bij 'de bouwlobby' die sprak over 1,0 mln. nieuwe woningen tot 2030. Anders dan 'de bouwlobby' onderbouwt DenkWerk de vraag wel.

Het rapport van DenkWerk onderbouwt de vraag naar woningen met de prognose van het CBS van de huishoudensgroei (17 december 2019). Die huishoudensgroei wordt veroorzaakt door de prognose van de bevolkingsgroei en de prognose van de gemiddelde omvang van een huishouden (zie bijlage B).

Bevolkingsgroei Nederland in % is gering

De bevolking van Nederland groeide de laatste 5 jaren (periode begin 2015 tot begin 2020) met gemiddeld 0,59% per jaar. Begin 2020 telde Nederland € 17,4 mln. inwoners. In aantallen was de gemiddelde jaarlijkse groei in die periode 102.000 inwoners; daarvan was 20.000 natuurlijke bevolkingsaanwas (geboortes minus sterfte - geboorteoverschot) en 82.000 migratiesaldo (immigratie minus emigratie). De immigratie was in die periode gemiddeld 237.000 inwoners; een groot deel daarvan betreft mensen die komen werken in de agrarische sector (o.a. 'industriële' vleesverwerking, tuinders) en de logistiek sector (o.a. XXL-distributiecentra) (zie bijlage E).

Bevolkingsgroei Woerden ruim boven landelijke groei in %

De bevolking van Woerden groeide de laatste 5 jaren (periode begin 2015 tot begin 2020) met gemiddeld 0,65% per jaar. Begin 2020 telde Woerden 52.294 inwoners. In aantallen was de gemiddelde jaarlijkse groei in de periode (2015-2018) ²⁾ 392 inwoners; daarvan was 174 natuurlijke bevolkingsaanwas (geboortes minus sterfte - geboorteoverschot) en 218 migratiesaldo (verhuizing naar Woerden minus verhuizing uit Woerden) (zie bijlage D).

²⁾ meer recente cijfers hebben wij nu niet aangetroffen.

Geen verdere daling omvang van een gemiddeld huishouden in Nederland

De daling van de omvang van een gemiddeld huishouden in Nederland is sinds begin 2018 tot stilstaand gekomen op 2,15. In grote steden en in de provincie Utrecht is die trend al heel lang zichtbaar (bijlage C). Begin 2020 waren er dus bijna 8,1 mln. ³⁾ huishoudens, woningen in Nederland.

³⁾ voor het overzicht is aantal huishoudens in dit rapport telkens berekend als deling van het aantal inwoners en de (gemiddelde) omvang van een huishouden (afgerond op 2 decimalen).

CBS gaat uit van ongewijzigd overheidsbeleid

Het CBS is een in de wet verankerde onafhankelijke overheidsinstelling. Het is niet aan het CBS om zich uit te laten over beleidskeuzes; laat staan om een beleidswijziging te verwerken in de cijfers. Kortom het CBS maakt een prognose bij ongewijzigd overheidsbeleid. Die prognose zou in het uiterste geval - volgens DenkWerk en CBS - uit kunnen komen bij een vraag tot 2050 naar 1,4 tot 1,6 mln. aan nieuwe woningen.

DGB constateert echter dat er in prognose een onwaarschijnlijk hoge jaarlijkse groei is aangehouden (zie bijlage B). Zo zijn er in de eerste 4 jaar (te beginnen dit jaar 2020) al groeipercentages aangehouden die (vèr) boven het historisch gemiddelde van 0,59% liggen.

Er is in de afgelopen 18 jaar (mogelijk langer) slechts één jaar geweest op het niveau van die eerste prognose jaren. Dat was 2019 met een groei van 0,73%. 2019 was een jaar met uitzonderlijke hoge economische groei en het hoogste aantal mensen, dat naar Nederland kwam om hier te wonen en vooral te werken, zijnde 268.000 (zie bijlage E).

De COVID-19 ziekte (veroorzaakt door een coronavirus) heeft de bevolkingsgroei overigens nu (tijdelijk?) tot vrijwel 0% teruggebracht. Los daarvan acht DGB het dus sowieso ondenkbaar dat - zelfs bij ongewijzigd overheidsbeleid - de Nederlandse bevolking zo hard groeit als het CBS in haar prognose van 17 december 2019 aangeeft.

In de CBS-prognose gaat de gemiddelde omvang van een huishouden verder omlaag van 2,15 ⁴⁾ begin 2020 naar 2,10 in 2027 en in 2045 naar 2,08 (zie bijlage B). De daling van de omvang van een gemiddeld huishouden is in Nederland sinds 1 januari 2018 tot stilstaand gekomen op 2,15. In grote steden en in de provincie Utrecht is die trend al heel lang zichtbaar (bijlage C).

⁴⁾ een voorlopig cijfer.

DGB acht het ondenkbaar dat – zelfs bij ongewijzigd overheidsbeleid – de gemiddelde omvang van een huishouden in de toekomst (stel tot 2050) nog verder daalt. Een stijging is zeker niet uitgesloten.

Prognose bij gewijzigd overheidsbeleid

DGB vindt dat het overheidsbeleid dat Nederland jarenlang gevolgd heeft, gewijzigd moet worden. DGB twijfelt er niet aan:

- Dat er nu bedrijven zijn die genoodzaakt zijn om mensen naar Nederland te halen – met hulp van gespecialiseerde uitzendbureaus – om hier te komen werken
- Dat er nu een grote vraag is naar woningen in het (stedelijke) Westen
- Dat bedrijven zich altijd al graag willen vestigen in het Westen
- Dat veel mensen toch ook graag een eigen tuin hebben; hun 'eigen natuur'
- Dat we hard moeten werken aan de CO₂-reductie; we hebben immers een ernstig milieuprobleem
- Dat mobiliteit een belangrijke levensbehoefte is
-

Het evenwicht in onze leefomgeving is echter totaal verstoord. Onze leefomgeving is ontwricht. Dat kan zo niet langer.

Wanneer we zo doorgaan zal het gevolg zijn, dat we onze groene leefomgeving en onze natuur blijven opofferen. Zo doorgaan betekent dat er nog wel enige 'natuur' zal zijn in de vorm van (enkele) stadsparken en voor sommigen in de vorm van een eigen tuin. Maar echte natuur is dan ver te zoeken. We moeten kiezen voor een echt duurzaam groen overheidsbeleid. Niet alleen voor onszelf maar ook voor onze toekomstige generaties.

Zo'n keuze voor een echt duurzaam groen overheidsbeleid betekent nog altijd volop kansen voor groei voor bedrijven. Groei die onze groene leefomgeving niet of nauwelijks belast. Dan wordt het 'groen groeien' in plaats van 'groen vernielen'.

Nu we nog volop in het drama van een coronavirus zitten, is het te vroeg om lering te trekken uit hoe het ons is vergaan. DGB vraagt al bijna 15 jaar aandacht voor 'groen' en onze leefomgeving. Dat 'groen' en die leefomgeving is wat DGB betreft al veel te lang en te vaak opgeofferd met als argument marktwerking en economische groei.

Wanneer we met elkaar andere keuzes hadden gemaakt, zouden we nu niet zo bezorgd zijn over het weerstandsvermogen van onze gezondheidzorg. Hoe zal het in de gezondheidszorg verlopen in het najaar en de winter van 2020? Niet alleen daar maar ook in andere sectoren van onze samenleving is marktwerking in enge zin bepalend geweest. Niet meegenomen zijn welke risico's en negatieve lange termijneffecten die marktwerking c.q. rationalisatie ook met zich meebrachten: een ernstig milieuprobleem, veel natuur en 'groen' is al verloren gegaan, de lucht die wij inademen is vervuild, veel biodiversiteit is al verloren gegaan (vlinder-, insecten- en vogelsoorten). Kortom verarming van onze leefomgeving door de ongebreidelde marktwerking. Er was zo goed als geen aandacht voor de natuur en de veerkracht van onze ecosystemen.

Prognoses (toekomst) kennen per definitie – ook die van het CBS – een onzekerheid. Wanneer Nederland kiest voor een echt duurzaam groen overheidsbeleid, komt de prognose wezenlijk anders uit dan de 1,1 mln. extra huishoudens en dus ook de vraag naar nieuwe woningen die DenkWerk tot 2050 voorspelt. Samen met het huidige tekort van 0,3 mln. maakt dat volgens DenkWerk een vraag van minimaal 1,4 mln. aan nieuwe woningen.

Het huidige tekort van 0,3 mln. neemt DGB over zonder nader onderzoek en analyse. Dat is ook omdat DGB al velen jaren ziet, dat er een groot tekort is aan woningen.

Er zijn nauwelijks woningen beschikbaar voor vooral jongeren en ouderen in de lagere prijsklasse.

Bij een echt duurzaam groen overheidsbeleid:

- Is er dan minder, geen bevolkingsgroei; omdat de bedrijven waar Nederland voor kiest veel minder mensen van buiten Nederland hoeven aan te trekken
- Is er ook dan geen verdere huishoudens-verdunning; toename van de omvang van een gemiddeld huishouden is zeker niet uitgesloten
- Kiezen dan meer mensen ervoor om uit het Westen te vertrekken naar andere delen van Nederland
 - Er is dan goed, uitstekend OV vanuit het Noorden en het Oosten
 - Met de auto in het Westen rijden verloopt dan niet altijd 'vlot'
- Is er ook dan kans op een baan voor iedereen die wil en kan werken. Immers de vergrijzing blijft onverminderd voortgaan.
-

De helft is meer dan ruim genoeg

Het aantal nieuwe woningen dat Nederland tot 2050 dan nodig heeft is dan geen 1,4 á 1,6 mln. maar nog niet de helft, zijnde maximaal 600.000 (zie bijlage A). Met de juiste aanpak is het mogelijk om al deze woningen binnen de Rode Contour te bouwen.

Woningen in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland.

Een deel van de maximaal 600.000 woningen zal gebouwd moeten worden binnen de Rode Contour van steden en dorpen in andere delen van Nederland dan het Westen.

Woerden

Economie en onze leefomgeving weer in evenwicht

Het is eerst en vooral aan de landelijke politiek om te kiezen voor een ander overheidsbeleid dan voor de doorgeschoten marktwerking; dan voor de ongebreidelde haast wilde groei. Maar Woerden, ook nog eens de hoofdstad van het Groene Hart, heeft een eigen verantwoordelijkheid. Woerden hoeft niet te wachten op de landelijke politiek. Zij kan nu al kiezen voor dat echt duurzame, groene beleid. Woerden brengt dan economie en onze leefomgeving weer in evenwicht.

Druk op Woerden

Woerden moet zich niet laten opjagen door stad Utrecht, door de regio, door U10/U16, door het ministerie van Binnenlandse Zaken. De wethouder noemde in zijn tv-optreden voor Woerden 4.000 nieuwe woningen, tot 2040. Dat aantal stijgt zeer veruit boven de eigen natuurlijke bevolkingsaanwas. Die was in de periode (2015-2018) gemiddeld jaarlijkse 174 (zie bijlage D). Omdat Woerden relatief grijs is en verder vergrijsd zal dat aantal dalen. Tot 2040 zal de natuurlijke bevolkingsaanwas daarom maximaal 3.000 nieuwe Woerdenaren zijn (gemiddeld maximaal 150 nieuwe Woerdenaren per jaar). Met een gemiddeld omvang van een huishouden van 2,37 personen vraagt dat om maximaal 1.300 nieuwe woningen. Wanneer er volgens de wens van de wethouder 4.000 nieuwe woningen gebouwd worden, zal er sprake zijn van zeer grootschalig bouwen voor de regio (regionale opvang). DGB vindt dat Woerden daar onmiddellijk mee moet stoppen.

Nobele gedachte van de wethouder

Bij eerdere gelegenheden stelde de wethouder dat eenieder die voorheen in Woerden woonde, de kans moet krijgen om weer in Woerden te komen wonen ('terugkeerders'). Die kans is er. Immers in Nederland heeft eenieder het recht om te gaan wonen waar hij/zij wil. Meer dan een kans wordt het echter niet. Want het is wettelijk nu niet toegestaan om nieuwe woningen alleen toe te wijzen aan 'terugkeerders'. Kortom deze ongetwijfeld nobele gedachte van de wethouder is onuitvoerbaar en ook nog eens onbeheersbaar. Er is immers geen grens. Een 'terugkeer-recht' voor eenieder 'die voorheen in Woerden woonde' zou dan uiteindelijk kunnen leiden tot mega aantallen.

Draagvlak

Woerden is aantrekkelijk

Woerden is (nu nog) heel aantrekkelijk. Het is centraal gelegen; heeft (potentieel) uitstekend OV; heeft relatief veel sterke, mooie ondernemingen. Woerden heeft (nu nog) een groene leefomgeving met frisse lucht (Harmelen deels uitgezonderd) en er zijn mogelijkheden om te ontspannen; wandelen, hardlopen, fietsen.

De keuze voor een echt duurzaam groen beleid, dat zich erop richt om het aantrekkelijke van Woerden te behouden, zal veel steun krijgen van de Woerdenaren. Anders dan DGB zullen Woerdenaren zich al snel op het standpunt stellen, dat DenkWerk het 'grote geld' dient. Op het rapport van DenkWerk baseerde de wethouder zijn premature standpunt en passeerde de wethouder toen ook de Raad.

Het draagvlak is sterk groeiend

DGB constateert dat het draagvlak voor haar doelstelling al jarenlang groeit; sinds begin 2020 is die groei heel sterk. Dat zal ook zeker te maken hebben met het coronavirus dat op dit moment Nederland, de wereld treft. Burgers leiden daaronder. Burger beseffen nu ook sterker dan ooit, dat we andere keuzes moeten maken. In de achter ons liggende jaren was die keuze zo goed als volledig gebaseerd op een korte termijn economische afweging (marktwerking) ten koste van de natuur en onze leefomgeving. Nu breekt bij heel veel burgers het besef sterker door dan ooit, dat er meer is dan de economie, dan geld verdienen op de korte termijn.

Dialogoog

DenkWerk en anderen

Onze mening is zoveel als mogelijk gebaseerd op wetenschappelijke bevindingen. Wij krijgen graag reactie op die mening en de onderbouwing daarvan. In dit rapport 'Groen Groeien' nemen wij onderbouwd stelling tegen het ministerie van Binnenlandse Zaken, de bouwlobby, DenkWerk, stad Utrecht, de U10/U16 en de wethouder Ruimtelijke Ordening van Woerden. DGB neemt zich voor om met elk van deze partijen de dialoog op te zoeken. DGB zal ook de dialoog zoeken met het CBS. Het CBS is partij omdat elk van de genoemde partijen zijn standpunt toch ook mede baseert op de prognose van het CBS.

Bijlage A

Bevolkings- en huishoudensgroei Nederland- bij
gewijzigd overheidsbeleid (x 1.000)

Begin	Inwoners	Groei%	Omvang huishouden	Huishoudens	Groei aantal huishoudens
2015	16.901	0,59%	2,17	7.788	-
2020	17.409	0,50%	2,15	8.097	309
2021	17.496	0,30%	2,15	8.137	40
2022	17.548	0,10%	2,15	8.162	24
2023	17.566	0,10%	2,15	8.170	8
2024	17.583	0,10%	2,15	8.178	8
2025	17.601	0,10%	2,15	8.186	8
2030	17.689	0,10%	2,15	8.227	41
2040	17.867	0,10%	2,15	8.310	83
2050	18.046	0,10%	2,15	8.394	83
2060	18.227	-	2,15	8.478	84

*) voor het overzicht is aantal huishoudens hier berekend als deling van het aantal inwoners en de (gemiddelde) omvang van een huishouden (afgerond op 2 decimalen).

Bijlage B

Bevolkings- en huishoudensgroei Nederland-
CBS-prognose (x 1.000)

Begin	Inwoners	Groei%	Omvang huishoudens	Huishoudens	Groei aantal huishoudens
2015	16.901	0,59%	2,17	7.788	-
2020	17.409	0,81%	2,15	8.097	309
2020	17.415	0,78%	2,15	8.100	-
2021	17.550	0,77%	2,13	8.240	140
2022	17.685	0,70%	2,13	8.303	63
2023	17.809	0,64%	2,12	8.400	97
2024	17.923	0,58%	2,12	8.454	54
2025	18.028	0,53%	2,11	8.544	90
2026	18.124	0,49%	2,11	8.589	45
2027	18.212	0,47%	2,10	8.672	83
2028	18.298	0,46%	2,10	8.713	41
2029	18.381	0,43%	2,10	8.753	40
2030	18.461	0,31%	2,10	8.791	38
2040	19.036	0,14%	2,09	9.108	317
2050	19.306	0,13%	2,08	9.282	173
2060	19.552	-	2,07	9.445	164

*) voor het overzicht is aantal huishoudens hier berekend als deling van het aantal inwoners en de (gemiddelde) omvang van een huishouden (afgerond op 2 decimalen).

Bijlage C

Gemiddelde omvang van een huishouden (personen)

Begin	Nederland	Provincie Utrecht	Amsterdam	Den Haag	Rotterdam	Utrecht	Woerden
1995	2,35	2,32	1,78	1,93	1,99	1,87	2,67
2000	2,30	2,28	1,79	1,93	1,97	1,84	2,55
2002	2,29	2,28	1,80	1,96	1,97	1,89	2,52
2007	2,25	2,24	1,80	1,97	1,97	1,87	2,48
2010	2,22	2,22	1,81	1,98	1,95	1,89	2,45
2015	2,17	2,19	1,81	2,00	1,95	1,91	2,39
2016	2,17	2,19	1,81	2,00	1,95	1,92	2,38
2017	2,16	2,19	1,81	2,01	1,95	1,92	2,37
2018	2,15	2,19	1,81	2,01	1,95	1,93	2,37
2019	2,15	2,19	1,81	2,01	1,96	1,93	2,37
2020	*) 2,15	-	-	-	-	-	-
2021	2,13	-	-	-	-	-	-
2022	2,13	-	-	-	-	-	-
2023	2,12	-	-	-	-	-	-
2024	2,12	-	-	-	-	-	-
2025	2,11	-	-	-	-	-	-
2030	2,10	-	-	-	-	-	-
2040	2,09	-	-	-	-	-	-
2050	2,08	-	-	-	-	-	-

*) een voorlopig cijfer

Bijlage D

Bevolking Woerden (x 1.000)

Begin 2015	50,631
Begin 2020	52,294
Gem jrlks groei	0,65%

Groei bevolking Woerden (x 1)

Jaar	Geboorte-overschot	Migratiesaldo	Groei totaal
2015	238	292	530
2016	148	204	352
2017	150	95	245
*) 2018	159	280	439
Gemiddeld	174	218	392

*) meer recente cijfers hebben wij niet aangetroffen.

Bijlage E

Groei bevolking Nederland (x 1.000)

Jaar	Geboorte-overschot	Migratiesaldo	Groei totaal	Immigratie
2015	23	55	55	205
2016	24	79	79	231
2017	20	81	81	235
2018	15	86	86	244
2019	17	109	109	268
Gemiddeld	20	82	82	237